

België

Samenvatting

De grondwet garandeert vrijheid van godsdienst en de wet verbiedt discriminatie op basis van godsdienstige voorkeur. Federale wetgeving verbiedt het dragen van kleding die het gezicht bedekt op publiek toegankelijke plaatsen. Moslimvrouwen en -meisjes mogen geen hoofddoeken dragen in heel wat scholen of als ze een functie bij een overheidsinstantie uitoefenen. Sommige stads- en gemeentebesturen bleven de toestemming weigeren of waren traag met het afleveren van vergunningen voor de bouw van nieuwe moskeeën of islamitische culturele centra. De regering bleef financiële steun verlenen aan officieel erkende godsdiensten en andere groepen, onder meer het katholicisme, anglicanisme, protestantisme, orthodox christendom, islam, judaïsme en seculier humanisme. Niet-erkende groepen krijgen geen subsidies, maar kunnen vrij en openlijk activiteiten ontplooiën. De islam kreeg beduidend minder overheidsfinanciering per praktiserende gelovige dan het katholicisme. Hoge regeringsfunctionarissen legden duidelijke publieke verklaringen tegen antisemitisme af.

Er waren antimoslim- en antisemitische incidenten, waaronder geweld, intimidatie en graffiti op openbare gebouwen. Het aantal onlinehaatboodschappen tegen beide groepen is toegenomen. Sommige werkgevers bleven moslimvrouwen discrimineren. Volgens de leden van nationale en Europese joodse organisaties had het conflict in 2014 in de Gazastrook een blijvende, verzwarende impact op antisemitische opvattingen, vooral in gemeenschapsscholen. Heel wat joodse gezinnen schreven hun kinderen in joodse scholen in uit angst voor antisemitisme in gemeenschapsscholen.

Ambtenaren van de Amerikaanse ambassade vergaderden regelmatig met regeringsfunctionarissen op de FOD Binnenlandse Zaken en Buitenlandse Zaken, met niet-gouvernementele organisaties (ngo's) die toezicht houden op religieuze discriminatie en met religieuze groepen om hen te wijzen op problemen met de vrijheid van godsdienst, vooral wat de discriminatie van moslims en joden betreft. Medewerkers van de ambassade onderhielden nauwe contacten met leiders van de joodse gemeenschap en van de moslimgemeenschap om problemen met de vrije uitoefening van hun geloof te volgen.

Deel I. Religieuze demografie

De Amerikaanse regering schat de totale bevolking op 11,3 miljoen (raming van juli 2015).

De overheid verzamelt of houdt geen statistieken over religieuze overtuiging bij. Volgens een rapport van de Koning Boudewijnstichting uit 2011 (gebaseerd op gegevens uit 2009) is naar schatting 50 procent van de bevolking rooms-katholiek, 32 procent is ongelovig, 9 procent is atheïst, 5 procent is moslim, 2,5 procent behoort tot andere christelijke kerken, 0,4 procent is joods en 0,3 procent boeddhist. De moslimbevolking is het sterkst vertegenwoordigd in Antwerpen en Brussel; in deze grootsteden maken ze volgens sommige studies meer dan 25 procent van de totale bevolking uit. Volgens het rapport maken andere religieuze groepen zoals hindoes, sikhs, de Internationale Gemeenschap voor Krishna Bewustzijn (Hare Krishna-beweging) en Scientologen samen minder dan 5 procent van de bevolking uit.

Deel II. Stand van zaken wat betreft de eerbiediging van de godsdienstvrijheid door de regering

Wettelijk kader

De grondwet garandeert vrijheid van godsdienst (alsook de openbare uitoefening ervan) en de vrijheid van meningsuiting, voor zover de uitoefening van deze vrijheden niet gepaard gaat met het plegen van misdrijven. Ze bepaalt dat niemand kan worden gedwongen om deel te nemen aan religieuze plechtigheden of om de rustdagen ervan te onderhouden en dat de staat niet het recht heeft zich te bemoeien met de benoeming van geestelijken of met het belemmeren van de publicatie van religieuze documenten. De grondwet bepaalt dat onderwijs in gemeenschapsscholen neutraal moet zijn met eerbied voor godsdienstige opvattingen. Ze verplicht de staat om de salarissen en pensioenen van geestelijken te betalen. De wet verbiedt discriminatie op basis van een religieuze of levensbeschouwelijke (bv. niet-confessionele) overtuiging.

De federale wet verbiedt publieke verklaringen die aanzetten tot religieuze haat, met inbegrip van de ontkenning van de Holocaust. De maximale straf voor de ontkenning van de Holocaust is een jaar gevangenisstraf.

De overheid erkent officieel het katholicisme, het protestantisme (met inbegrip van aanhangers van de evangelische leer en van de pinksterbeweging), het jodendom, het anglicanisme (los van andere protestantse groepen), de islam, het (Grieks en Russisch) orthodox christendom en het seculier humanisme. Genootschappen of scheurgroepen van erkende religieuze groepen (zoals het sjiisme, het liberale jodendom of het lutheranisme) krijgen geen aparte steun en worden niet apart erkend. Sommigen kunnen in aanmerking komen voor belastingvrijstelling als non-profitorganisaties. Niet-erkende groepen naast deze erkende godsdiensten, krijgen geen overheidssubsidies, maar mogen hun geloof vrij en openbaar uitoefenen.

De procedure om officieel erkend te worden en de vereisten waaraan moet worden voldaan, zijn niet wettelijk vastgelegd. Een religieuze groep die officieel erkend wil worden, moet een aanvraag indienen bij de FOD Justitie, die vervolgens een positief of negatief advies uitbrengt. De regering gaat na of de groep voldoet aan de eisen op het vlak van organisatie en rapportering en past criteria toe op basis van administratieve en wettelijke precedentes bij haar beslissing of ze het parlement al dan niet aanraadt om een religieuze groep te erkennen. De religieuze groep moet een structuur of hiërarchie hebben, een 'voldoende aantal leden' tellen en 'geruime tijd' in het land bestaan. Ze moet 'een maatschappelijke waarde' voor het publiek hebben, de wetten van de staat in acht nemen en de openbare orde respecteren. De regering geeft geen formele definitie voor 'voldoende aantal leden', 'geruime tijd' en 'maatschappelijke waarde'. De eindbeslissing ligt bij het parlement; het parlement volgt echter meestal het advies van de FOD Justitie.

Elke officieel erkende godsdienst moet bij wet een officieel orgaan hebben dat de wisselwerking tussen de regering en de religieuze groep garandeert. Zo is de Executief van de Moslims bijvoorbeeld de officiële spreekbuis tussen de overheid en de moslimgemeenschap.

De federale regering steunt officieel erkende religieuze groepen financieel. Bij de subsidies voor erkende groepen gaat het om salarissen van geestelijken, onderhoud en uitrusting van voorzieningen en gebedsplaatsen en belastingvrijstelling.

Erkende groepen krijgen ook subsidies van de taalgemeenschappen en van de gemeente- en stadsbesturen voor het onderhoud van religieuze gebouwen (o.a. kerken, moskeeën en synagogen).

Er geldt een federaal verbod op het bedekken van het gezicht in de openbare ruimte. Vrouwen die in het openbaar een gezichtssluier dragen, riskeren een boete van 137,50 euro (150 dollar).

Naar aanleiding van een richtlijn van de EU en een uitspraak van de Raad van State in juni zijn de Vlaamse en Waalse gewestregeringen die bevoegd zijn voor dierenwelzijn, overgegaan tot de invoering van een verbod op het onverdoofd slachten van dieren op tijdelijke slachtvloeren. Officieel erkende vaste slachthuizen mogen nog steeds onverdoofd slachten in overeenstemming met de koosjere en halaltraditie. In het verleden beschikten de vaste slachthuizen niet over voldoende capaciteit om te voldoen aan de vraag naar halalslachtingen voor het Offerfeest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest laat nog steeds onverdoofd slachten op tijdelijke slachtvloeren toe.

Alle gemeenschapsscholen hebben leraars voor de verplichte lessen godsdienst of 'moraal' voor elk van de erkende religieuze groepen en voor het seculier humanisme, volgens de voorkeur van de leerling. Het gemeenschapsonderwijs vraagt neutraal te zijn bij het uiten van religieuze standpunten buiten de godsdienstlessen. Godsdienstleerkrachten mogen uitkomen voor hun geloof en religieuze symbolen dragen, zelfs wanneer het schoolreglement dergelijke kledij verbiedt. Godsdienstleerkrachten in gemeenschapsscholen worden benoemd door een comité van hun religieuze groep en aangesteld door de minister van Onderwijs van de regering van de taalgemeenschap. Erkende katholieke scholen - beter bekend als 'vrije' scholen - geven hetzelfde lessenspakket als de gemeenschapsscholen. Ze krijgen overheidssubsidies voor werkingskosten, het onderhoud van gebouwen en nutsvoorzieningen. Leerkrachten van deze scholen worden net als andere ambtenaren door hun respectievelijke taalgemeenschap betaald.

Het Interfederaal Gelijkekansencentrum is een onafhankelijke overheidsinstantie die door de overheid wordt gefinancierd en die instaat voor het vervolgen van gevallen van discriminatie, onder meer op grond van geloof.

De minister van Justitie heeft in elk gerechtelijk arrondissement een magistraat aangeduid die gevallen van discriminatie monitort en discriminatie als strafbaar feit helpt vervolgen.

Aanpak van de regering

In oktober spande de regering na een 15 jaar durend onderzoek een rechtszaak aan tegen de Scientologykerk waarin de kerk wordt beschuldigd van onwettige uitoefening van de geneeskunde, fraude, georganiseerde criminele activiteiten en schending van de privacywetgeving. De rechtszaak werd afgesloten op 11 december en de uitspraak wordt in 2016 verwacht.

Hoewel ze het boeddhisme niet erkent, bleef de regering boeddhistische groepen subsidiëren, naar verluidt om vlotter de vereiste institutionele capaciteit op te bouwen die nodig is om als 'niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschap' te worden erkend.

Het erkenningsverzoek van de hindoeïe gemeenschap is nog hangende bij de FOD Justitie. Volgens een lid van de raad van bestuur van het Hindu Forum of Belgium, de non-profitorganisatie die de aanvraag voor de hindoeïe gemeenschap heeft ingediend, vergadert het Forum om de paar maanden met de FOD Justitie om de administratieve details voor de eventuele erkenning van het hindoeïsme te bespreken. Het lid van de raad van bestuur zei dat het onlangs een budget aan de FOD Justitie had voorgelegd. Hierdoor zouden ze moeten in aanmerking komen voor subsidies om net als de boeddhisten de nodige capaciteit op te bouwen. Uit een academisch rapport bleek dat in de oorspronkelijke vraag van de hindoes niet was vermeld of ze erkend wilden worden als godsdienst of als niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschap. Het Forum lichtte daarop toe dat de hindoes als godsdienst wilden erkend worden.

De regering heeft beperkingen opgelegd of toegestaan die leden van religieuze minderheidsgroepen troffen, onder andere een verbod op het dragen van hoofddoeken voor moslimmeisjes op school en voor moslimvrouwen die een functie bij een overheidsinstantie uitoefenen.

Scholen mochten zelf beslissen of ze religieuze kledij of symbolen zoals hoofddoeken verbieden. Heel wat scholen voerden een beleid om het dragen van hoofddoeken te verbieden. Minstens 90 procent van de Franse gemeenschapsscholen handhaafden het hoofddoekenverbod. Nagenoeg alle Nederlandstalige scholen bleven hoofddoeken verbieden; slechts vier scholen in Brussel lieten het dragen van een hoofddoek toe. Particuliere werkgevers konden religieuze kledij zoals hoofddoeken verbieden wanneer ze van oordeel waren dat deze kledij de uitvoering van taken door een werknemer kon belemmeren. Werkgevers konden zich voor deze beperkingen ook beroepen op een schriftelijk vastgelegd beleid van 'religieuze neutraliteit'.

De Raad van State verklaarde op verzoek van een groep leerlingen in 2014 een hoofddoekenverbod nietig dat door de raad van het Vlaamse Gemeenschapsonderwijsnet was goedgekeurd voor het schooljaar 2013-2014. Ondanks de uitspraak bleven gemeenschapsscholen vrouwen en meisjes verbieden om een hoofddoek te dragen tot ze een bepaalde leeftijd of een bepaald onderwijsniveau hadden bereikt.

Op 15 oktober verklaarde de Raad van State een verbod op het dragen van hoofddoeken door leerlingen nietig in het schoolreglement van het Koninklijk Atheneum van Sint-Truiden. De uitspraak vermeldde dat er geen reden was om de 'vrijheid van godsdienst' op school te 'belemmeren'.

Op 30 mei weigerde een school in Brussel vrouwelijke moslimleerlingen de toegang omdat hun lange rokken een 'duidelijke' veruiterlijking van geloof waren. De meisjes protesteerden en bleven buiten de school staan. De politie verzocht de meisjes weg te gaan. Het schoolhoofd zei dat het verbod was ingegeven door de plaatsvervangende burgemeester van Brussel.

In september voerde Antwerpen een verbod in op het dragen van badpakken die het lichaam verhullen en met een hoofddoek zijn uitgerust (de zogenaamde 'boerkini's') in openbare zwembaden om 'hygiënische redenen'. In antwoord op een officiële klacht gesteund door het Interfederaal Gelijkekansencentrum dat de maatregelen moslims discrimineerde en niet wetenschappelijk onderbouwd waren, antwoordde de schepen voor Diversiteit van Antwerpen: 'Hygiënisch of niet, ik wil gewoonweg geen boerkini's in onze zwembaden.'

Een aantal stads- en gemeentebesturen bleven de toestemming weigeren of waren traag met het afleveren van vergunningen voor de bouw van nieuwe moskeeën of islamitische culturele centra. Het stadsbestuur van Fleron wees een voorstel af voor de bouw van een moskee na een reeks van lokale incidenten tegen moslims, onder andere verbale intimidatie en vandalisme.

De FOD Justitie besteedde ongeveer 100 miljoen euro (109 miljoen dollar) aan salarissen voor geestelijken en andere financiële steun voor erkende religieuze groepen. De rooms-katholieke godsdienst, de grootste wat het aantal geestelijke, erkende kerken en volgelingen betreft, kreeg het meeste financiële steun van de verschillende bestuursniveaus. Bovendien besteedden steden en gemeenten meer geld aan het onderhoud van kerken - meestal om culturele of historische redenen - dan aan het bouwen of onderhouden van andere gebedsplaatsen. 85 procent van alle beschikbare subsidies voor religieuze groepen, ging naar de rooms-katholieke godsdienst, gevolgd door het seculier humanisme (8 procent) en het protestantisme (2,5 procent). 2 procent van de subsidies ging naar de islam. Een aantal moslimwaarnemers zei dat de verdeling van de overheidssubsidies geen rekening hield met het daadwerkelijke aantal praktiserende gelovigen en dus ook niet met de diensten die imams en moskeeën moesten leveren.

In november kondigde de Vlaamse Gewestregering aan dat ze ongeveer 50 reeds bestaande moskeeën officieel zou erkennen om zo het pad te effenen voor federale subsidies. Tot dan waren in Vlaanderen slechts 28 moskeeën officieel erkend.

In januari verklaarde eerste minister Charles Michel tijdens een herdenkingsplechtigheid in de Grote Synagoog van Brussel naar aanleiding van de 70e verjaardag van de bevrijding van de nazivernietigingskampen dat de 'Shoah zijn weerga niet kent in de geschiedenis. Het is [sic] een industriële, georganiseerde, methodische moord, die indruist tegen alles waar de mens voor staat en die bedoeld was om een deel van de mensheid uit te sluiten om deel van de mensheid uit te maken. Het was 70 jaar geleden. Het was gisteren. Ik wil hier de veroordeling van deze onvergeeflijke misdaad opnieuw bevestigen. Ik ben hier ook om de solidariteit van de regering met uw gemeenschap te betuigen die opnieuw door antisemitische haat wordt getroffen', voegde Michel eraan toe. 'Uit een onderzoek [2013] in de EU blijkt dat 40 procent van de joden in België erover denkt om het land te verlaten. De strijd tegen het antisemitisme is mislukt. Ik wil niet dat jullie zich gedwongen voelen om deze keuze te maken. Geen enkele Belg mag worden gedwongen om het land te verlaten. België zonder joden zou niet langer België zijn. Europa zonder joden zou niet langer Europa zijn ... We moeten antisemitisme daadkrachtiger bestrijden ... Wanneer in België een antisemitische daad wordt gepleegd, wordt de hele Belgische samenleving bedreigd.'

Andere vooraanstaande politici legden verklaringen af waarin ze het antisemitisme veroordeelden en beloofden om de joodse gemeenschap te beschermen. De Antwerpse burgemeester Bart De Wever stelde de Belgische collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog aan de kaak en eerste minister Michel beloofde om extra overheidsmiddelen vrij te maken om de veiligheid van de Belgische joodse gemeenschap te garanderen. De eerste minister zei ook dat 'antisemitisme onaanvaardbaar is. Ik wil hierover een nultolerantiebeleid voeren.' De Brusselse burgemeester Yvan Mayeur veroordeelde de moord op vier mensen in het Joods Museum in 2014 en zei dat 'Brussel joods is omdat alle joden hun plaats hebben in Brussel.'

De regering is lid van de International Holocaust Remembrance Alliance.

Deel III. Stand van zaken wat betreft de eerbiediging van de godsdienstvrijheid door de samenleving

Er waren meer anti-islamitische incidenten en aanhoudende berichten over antisemitische incidenten. Volgens de leden van nationale en Europese joodse organisaties had het conflict in 2014 in de Gazastrook een blijvende, verzwarende impact op antisemitische opvattingen en dit zette zich ook in 2015 door, vooral in gemeenschapsscholen. Omdat religie en etniciteit vaak nauw met elkaar verbonden zijn, is het bij veel incidenten moeilijk om ze uitsluitend aan religieuze identiteit toe te schrijven.

In 2014, het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar waren, ontving het Interfederaal Gelijkekansencentrum 297 klachten over religieuze discriminatie, tegenover 286 klachten in 2013. Deze cijfers houden geen rekening met antisemitische incidenten. Negentig procent van de klachten over religieuze discriminatie hadden betrekking op moslims, meestal vrouwen. Het Interfederaal Gelijkekansencentrum liet in maart weten dat 55 van de klachten als strafbare feiten of als het aanzetten tot rassenhaat werden betiteld, die in strijd waren met de toepasselijke wetgeving. In de meeste gevallen ging het om haatboodschappen op het internet, maar heel wat nieuwe gevallen hadden te maken met werk of onderwijs. Drieënveertig procent van de incidenten hadden te maken met media, 23 procent met werk en 10 procent met onderwijs. Het Interfederaal Gelijkekansencentrum merkte op dat de controverse over een geplande moskee in Fleron en de komst van duizenden moslimmigranten in de loop van het

jaar ook resulteerde in meer haatboodschappen. Het Collectief tegen islamofobie in België, een ngo, stelde in de afgelopen vier jaar een spectaculaire toename van het aantal gemelde incidenten vast.

Het Interfederaal Gelijkheidscentrum registreerde in 2014 130 antisemitische daden en bedreigingen, een toename van 50 procent in vergelijking met 2013. Naast de officiële rapporten die tijdens het jaar werden gemaakt, meldt het Interfederaal Gelijkheidscentrum dat de vrees voor antisemitische aanslagen en gevoelens bij de joodse gemeenschap is toegenomen. Joodse leiders maakten ook melding van meer antisemitische incidenten en van een toenemende bezorgdheid in hun gemeenschap. Bij antisemitische incidenten ging het onder andere om bedreigingen, intimidatie, graffiti op openbare gebouwen en commentaren op websites en internetfora. Volgens academische en andere waarnemers en verslaggevers van de pers waren enkele individuen uit de moslimgemeenschap voor de meeste antisemitische daden verantwoordelijk. Volgens een studie uit 2015 van de Anti-Defamation League komen antisemitische opvattingen driemaal vaker voor bij moslims in het land dan bij de bevolking in het algemeen.

Op 9 februari vielen twee mannen een jonge joodse man die een keppeltje droeg, fysiek aan.

In oktober vielen twee vrouwen een moslimvrouw aan in Verviers. Ze rukten naar verluidt haar sluier af en scholden haar uit omdat ze moslim was.

In juni ontvingen twee moskeeën en het Regionaal Centrum voor Integratie in Verviers verdachte brieven met een witte substantie. Een verdachte werd beschuldigd, maar vervolgens vrijgelaten; volgens het parket werd de daad door een onbekende persoon gepleegd.

In juni schorste een school een Brusselse geschiedenisleraar nadat die op zijn Facebookpagina de islam had beschreven als de godsdienst van 'ongeleterde' en 'achterlijke' landen.

Er werden heel wat gevallen van discriminatie tegen moslims op de werkvloer gemeld. Werkende moslima's met een hoofddoek bleven het doelwit van discriminatie.

Vlaamse nieuwsbronnen melden een toename van gemelde incidenten met haatboodschappen en graffiti gericht tegen moslims nu er almaar meer moslims hier asiel aanvragen.

In januari zei Joël Rubinfeld, de voorzitter van de Belgische Liga tegen het Antisemitisme, dat joodse ouders hun kinderen van school haalden omdat ze werden gepest en dat de gemeenschapsscholen in België 'jodenvrij' aan het worden waren.

Op 22 januari maakte een leraar aan een middelbare school een antisemitische opmerking tegen een joodse leerling tijdens een les over de bevrijding van Auschwitz.

In juli riep de UEFA de eigenaren van voetbalclub Charleroi op het matje omdat hun supporters de fans van Beitar Jerusalem hadden onthaald op nazigroeten en antisemitische spreekwoorden tijdens een wedstrijd.

In mei ontving een joodse familie in een buitenwijk van Brussel een anonieme brief met een swastika waarin ze voor 'vuile joden' werden uitgescholden. In een ander incident meldde een woordvoerder van het Joods Museum aan de politie dat ze een boodschap op haar Facebookpagina had ontvangen waarin ze werd opgeroepen om niet langer als woordvoerder voor de joden op te treden omdat dit gevaarlijk voor haar kon zijn.

Op 25 augustus schreef een universiteitsprofessor een opiniestuk in *Le Soir* waarin hij 'joodse neoconservatieven' bekritiseerde voor het organiseren van interne conflicten in het Midden-Oosten om Israël te beschermen. Hij stelde deze 'joodse samenzwering' verantwoordelijk voor de huidige vluchtelingencrisis in Europa.

Deel IV. Beleid van de Amerikaanse regering

Vertegenwoordigers van de Amerikaanse ambassade en officiële bezoekers hebben de problematiek van discriminatie van moslims en antisemitisme besproken met overheidsfunctionarissen, onder meer met medewerkers van de eerste minister en van de FOD Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken en met burgemeesters van steden. De Special Envoy to Monitor and Combat Anti-Semitism (speciale gezant voor het monitoren en bestrijden van antisemitisme) had in januari een ontmoeting met functionarissen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de federale regering om over antisemitisme te praten.

De ambassade heeft de hulp ingeroepen van leiders en activisten binnen de katholieke, islamitische en joodse gemeenschappen om interreligieus begrip en de vrijheid van godsdienst te bevorderen. Medewerkers van de ambassade vergaderden regelmatig met ngo's die toezicht houden op de vrijheid van godsdienst om meer inzicht te krijgen in trends en gevallen van discriminatie. Medewerkers van de ambassade hebben stelselmatige ontmoetingen met leiders van de religieuze gemeenschappen om te luisteren naar hun bezorgdheid over gevallen van discriminatie tegen moslims en joden en brachten regeringsfunctionarissen hiervan op de hoogte. Toen de Vlaamse regering een verbod oplegde voor rituele slachtingen op tijdelijke slachtvloeren voor het Offerfeest, spraken medewerkers van de ambassade met vertegenwoordigers van de joodse gemeenschap en van de moslimgemeenschap. Ze brachten de steun over van de Amerikaanse regering voor de vrije uitoefening van hun geloof en peilden naar hun bezorgdheden en reacties. Vertegenwoordigers van de ambassade hadden een ontmoeting met de juridische adviseur van de Scientologykerk tijdens het rechtsgeding tegen de kerk in de herfst.

De ambassade organiseerde verschillende rondetafelgesprekken met leiders van de joodse gemeenschap en van de moslimgemeenschap om de huidige trends te bespreken en van gedachten te wisselen over mogelijkheden voor toekomstige interreligieuze afspraken. Zo organiseerde de ambassade bijvoorbeeld tijdens een door haar gesponsorde conferentie over vrouwelijke leiders voor vrede en ontwikkeling een interreligieuze rondetafelconferentie om te wijzen op het belang van wederzijds religieus respect. De ambassadeur organiseerde een iftarmaaltijd tijdens de ramadan en een ceremonie naar aanleiding van Chanoeka waarbij de menora werd ontstoken om te tonen dat de Verenigde Staten de joodse gemeenschap en de moslimgemeenschap en hun openbare uitoefening van hun religieuze tradities steunen.

De ambassade sponsorde het bezoek van Amerikaanse academische en juridische deskundigen en van religieuze figuren om deel te nemen aan de interreligieuze dialoog, om het standpunt van de VS over vrijheid van godsdienst toe te lichten en om bruggen te slaan tussen religieuze gemeenschappen om onverdraagzaamheid te bestrijden. De speciale gezant voor het monitoren en bestrijden van antisemitisme had in januari een ontmoeting met de leiders van de Belgische joodse gemeenschap in Brussel om te praten over het toenemende antisemitisme in Europa.